

KULTURKVARTALET

DIPLOMOPPGAVE
Master i Arkitektur
NTNU 2015
Erik Ege og Eivind Fasting

Veileder: Markus Schwai

I vår diplomoppgave har vi hatt en uvant infallsvinkel. Helt bevisst startet vi dette semesteret uten et konkret program og uten tomt. Det eneste vi visste var at vi skulle ende opp med å presentere noe vi kunne kalle en "kulturarena".

I prosessen har vi diskutert program, arkitektur og urban kontekst på en måte som har vært både særdeles lærerikt og svært utfordrende på én gang.

For å forklare prosjektet best mulig er dette heftet delt opp i fire deler; introduksjon, et tegningsett, konseptforklaringer og til slutt refleksjoner.

01

INTRODUKSJON

02

TEGNINGSSETT

03

KONSEPT

04

REFLEKSJONER

01

INTRODUKSJON

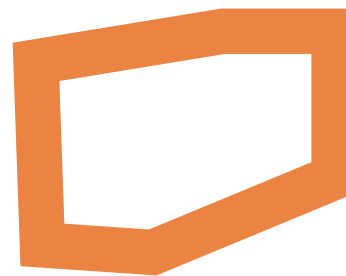
KULTURKVARTALET

Kulturkvartalet er en ny arena for produksjon og formidling av kulturuttrykk, på Leüthenhaven i Midtbyen i Trondheim.

Leüthenhaven er omtalt som "den siste ledige indrefiletten i Midtbyen". Tomta har vært diskutert mye, i mange omganger, i forbindelse med utvikling og fortetting av sentrumsområdet. I dag er den regulert til et nytt kontorbygg til kommuneadministrasjonen, med intensjoner om et begrenset areal avsatt til utadrettede funksjoner i de nedre etasjene.

Trondheim kommune ønsker seg flere kulturarenaer. I "Kommunedelplan for kulturarenaer 2012-2024" poengteres det at det trengs større arealer for både produksjon og formidling av ulike kulturuttrykk.

Men hva er egentlig en kulturarena? Og hvilke krefter skaper eller definerer byens kulturliv?

SITUASJON M=1:10 000

100m

250 m

PROGRAM: KULTURARENA

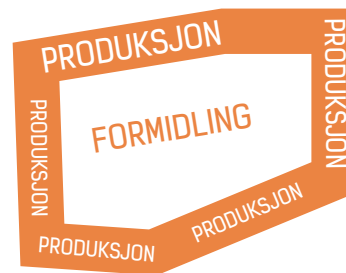
I den offentlige diskusjonen assosieres ofte begrepet "kulturliv" med de store institusjonene som tilbyr kulturelle opplevelser, som gallerier, museer, teatre, operahus og konserthus. Felles for mange av disse er at de tilbyr aktiviteter med en viss terskelhøyde, der man som tilskuer kan få kulturelle opplevelser mot betaling.

I tillegg til store institusjoner finnes det et mylder av ulike små og store aktører som på ulikt vis skaper og definerer kulturlivet i byen. Mange av disse er prisgitt offentlige tilskuddsordninger for å overleve, og er ofte avhengig av sambruksløsninger for arealer og utstyr for å kunne drive i en stadig mer marginalisert kultursektor.

I kulturkvartalet har vi diskutert disse momentene og utviklet et sammensatt program der både produksjon og formidling av ulike kulturuttrykk samles under samme tak. Kvartalet gir et utadrettet kulturtilbud til byens befolkning, som samtidig danner del av den nødvendige infrastrukturen for de ulike leietakerne i bygningen.

Vi har valgt å snu det tradisjonelle skjemaet for et kulturhus opp ned: Produksjonen eksponeres i størst mulig grad mot byen og integreres i den urbane konteksten, og omslutter samtidig et indre formidlingsareal.

I vårt konsept eies og driftes bygningen av Trondheim kommune, og leieinntekter fra kontorarealer og boliger er med på å finansiere publikumstilbudene.

KORT FORTALT

5700 m²
utadrettet kulturprogram

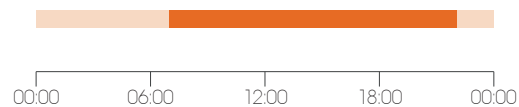
m² per person

8

besøkende

700

aktivitet gjennom døgnet

8800 m²
kontor

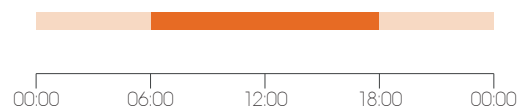
m² per person

15

arbeidsplasser

590

aktivitet gjennom døgnet

1400 m²
bolig

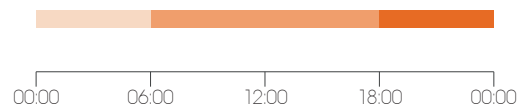
m² per person

25

beboere

56

aktivitet gjennom døgnet

02

TEGNINGSSETT

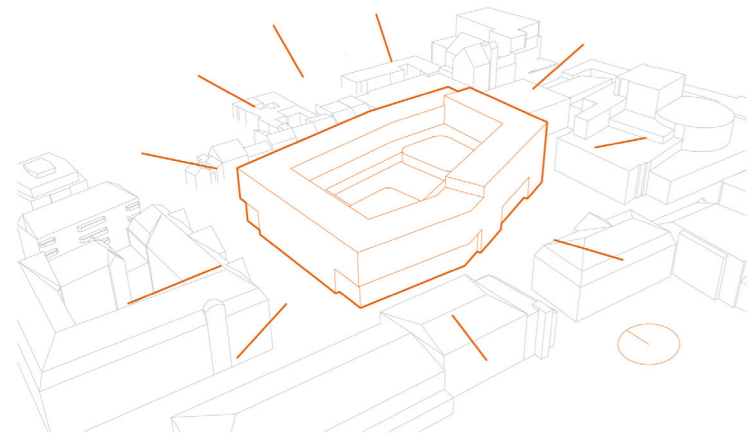
(Noen av tegningene er nedskalert for å få plass på A3-format. Samtlige tegninger vises i full størrelse på utstilling.)

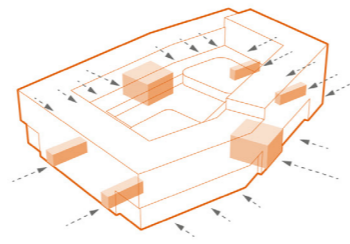
1. ETG (NEDSKALERT) M=1:1000

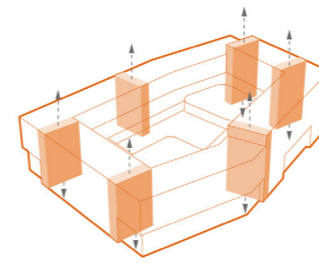
5 m 250 m 500 m

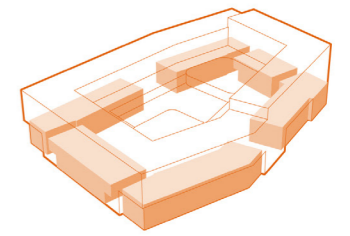
INNGANGER

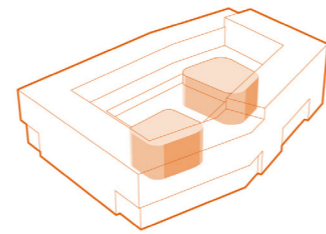
VERTIKALER

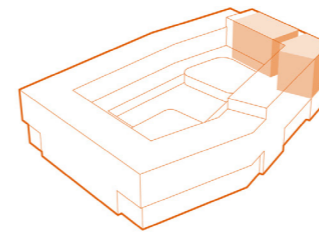
PRODUKSJON, ØVING
OG DELTAKELSE

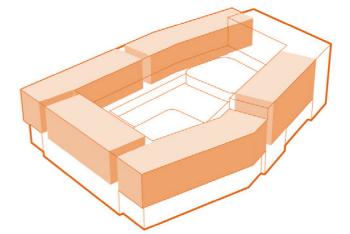
FORMIDLING
OG OPPLEVELSER

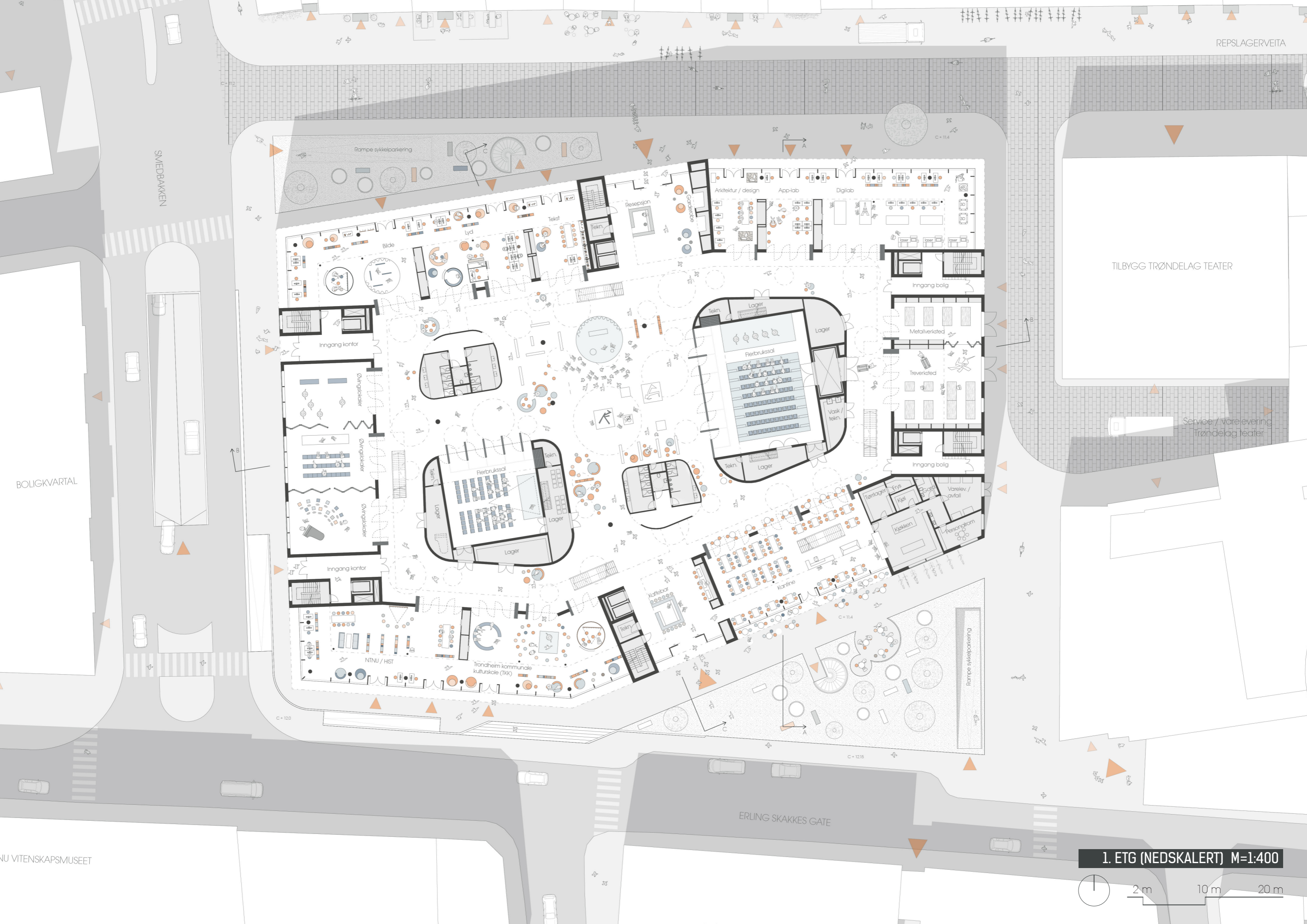

BOLIG

KONTOR

REPSLAGERVEITA

SMEDBRÅKEN

TILBYGG TRØNDELAG TEATER

Service / varelevering
Trøndelag teater

BOLIGKVARTAL

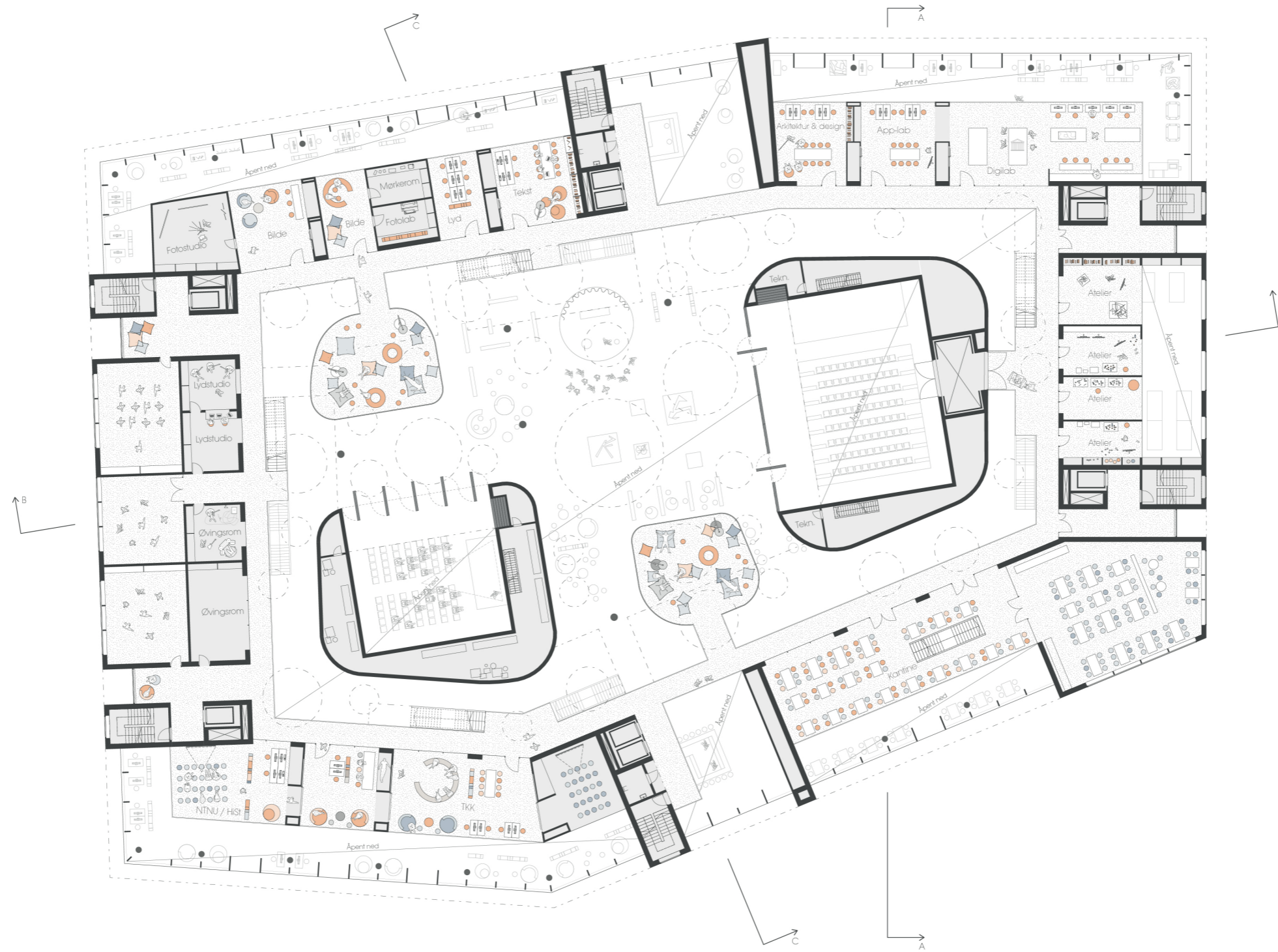
ERLING SKAKKES GATE

1. ETG (NEDSKALERT) M=1:400

2 m 10 m 20 m

NTNU VITENSKAPSMUSEET

2. ETG (NEDSKALERT) M=1:400

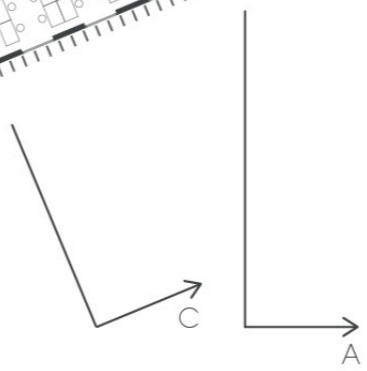
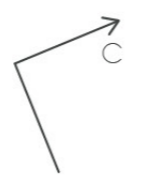

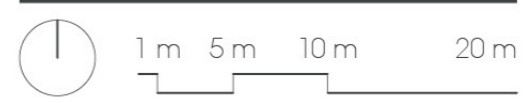
3. ETG M=1:400

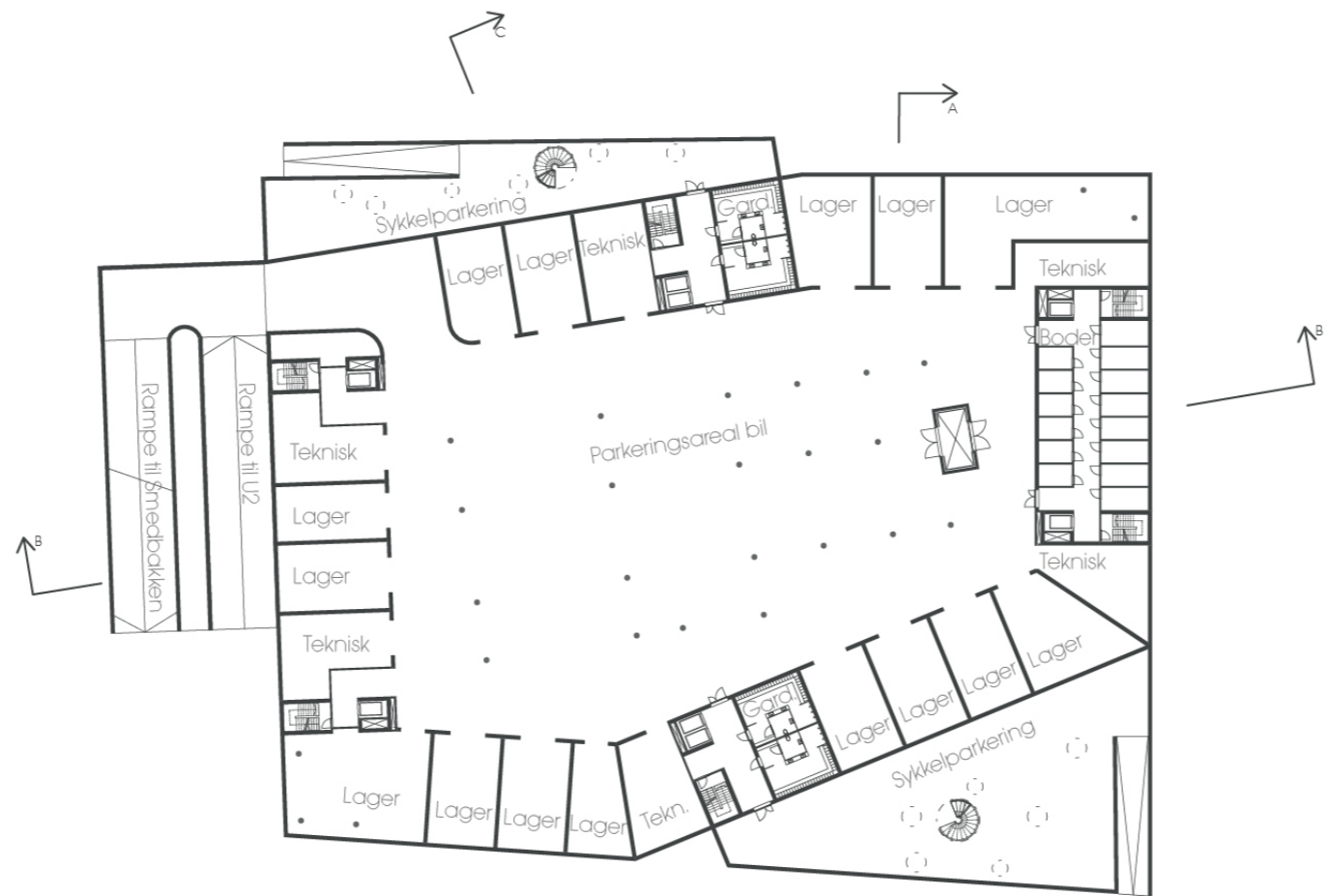

6. ETG M=1:400

U1 M=1:750

5 m 20 m

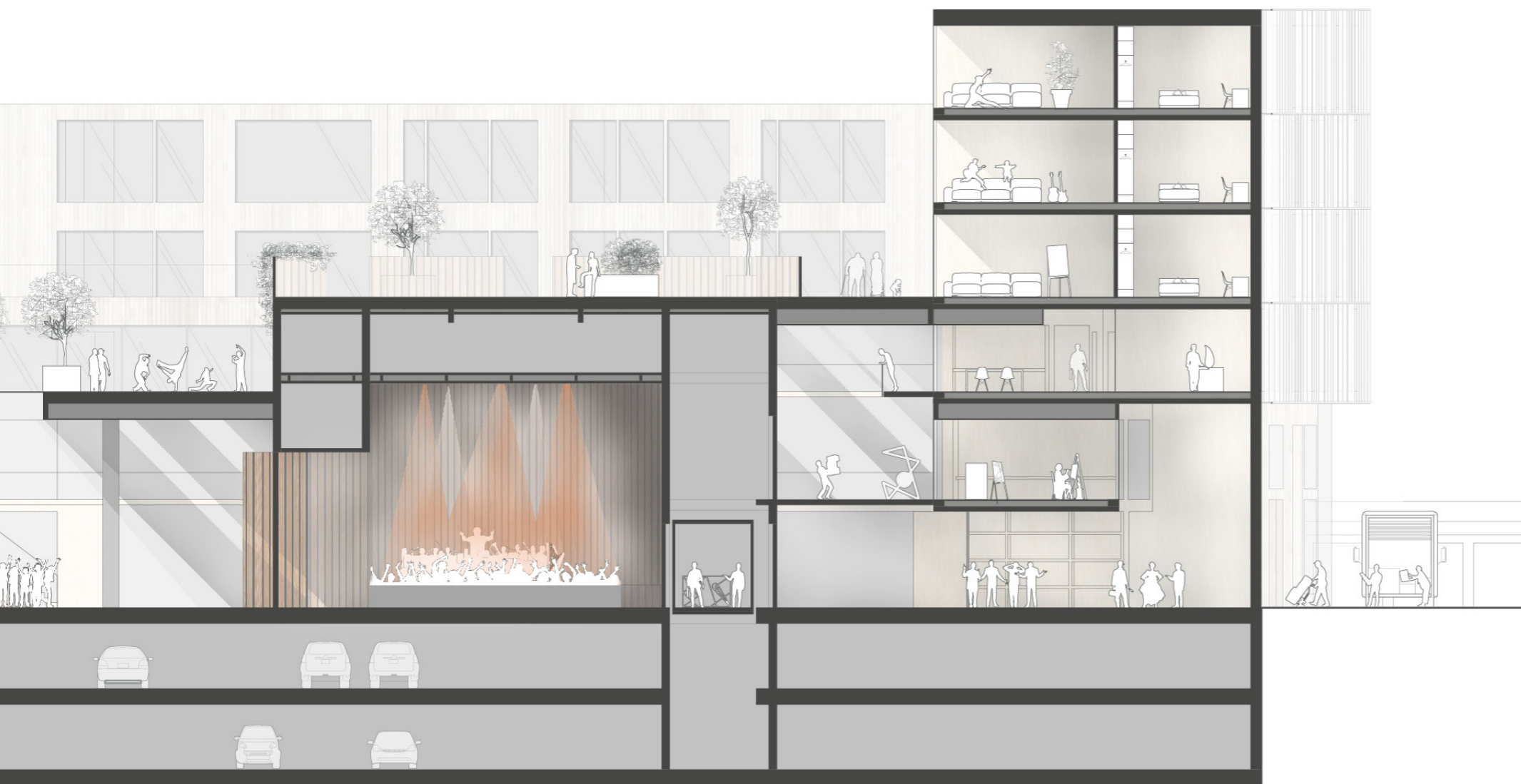

SNITTA M=1:200

1 m   5 m   10 m

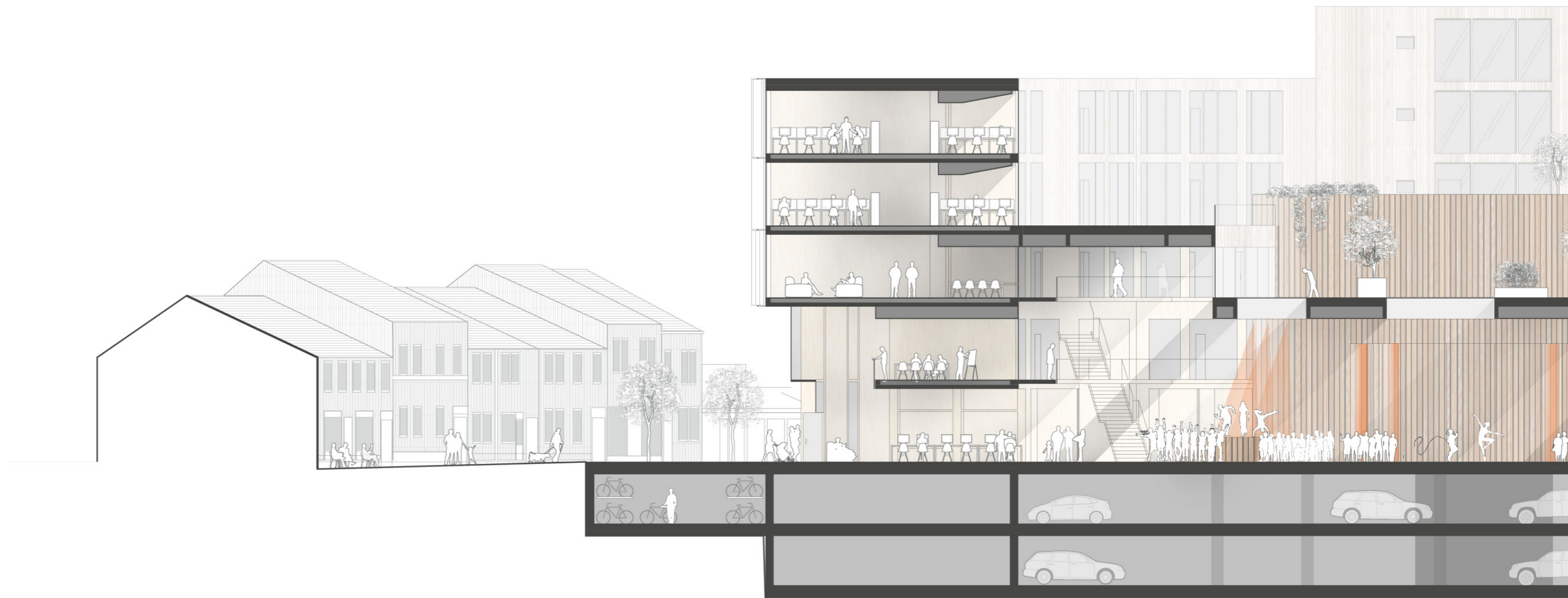

SNITT B M=1:200

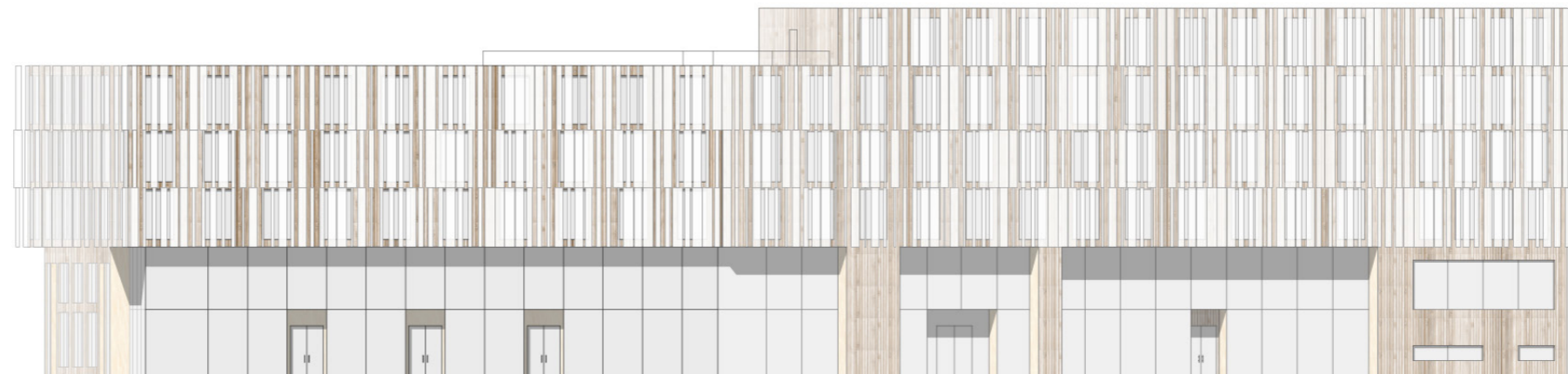
1 m 5 m 10 m

SNITT C M=1:200

1 m 5 m 10 m

FASADE SØR M=1:400

FASADE VEST M=1:400

FASADE ØST M=1:400

FASADE NORD M=1:400

03

KONSEPT

DAGLIGVARE

BYSCENEN

REPLAGERIVITA

HANS HAGERUPS GATE

LEBOWISZENS

TILKJØGT TRØNDELAG TEATER

BOLIGKVARTAL

TRØNDELAG TEATER

NTNU VITENSKAPSKVÅRET

ERLING SKJAKES GATE

HØEGSKOLEN I SØR-TRØNDELAG
(SUKKERHUSET)

1. ETG (NEDSKALERT) M=1:1000

5 m   250 m   500 m

HØEGSKOLEN I SØR-TRØNDELAG

BRUKERNE: BYENS BEFOLKNING

Programmet i 1. og 2. etasje er tenkt som et lavterskel kulturtilbud til byens befolkning. Privatpersoner, næringsdrivende, foreninger, utdanningsinstitusjoner og andre som har interesse av fasilitetene, kan registrere seg som brukere og således få mulighet til å låne utstyr og arealer.

Arealene er inndelt tematisk i forskjellige celler: digilab, app-lab, arkitektur og design, tekst, lyd, bilde, tre- og metallverksted samt øvingsarealer. I tillegg har NTNU / HiSt og Trondheim kommunale kulturskole (TKK) egne arealer der de kan få et ansikt utad i byens nye kulturarena.

PRODUKSJON

ØVING

FORMIDLING

DAGLIGVARE

BYSCENEN

REPLAGERIVITA

HANS HAGERUPS GATE

LEBOWISGATEN

TILBYGG TRØNDELAG TEATER

BOLIGKVARTAL

TRØNDELAG TEATER

NTNU VITENSKAPSMUSEET

ERLING SKJAKES GATE

HØGSKOLEN I SØR-TRØNDELAG
(SUKKERHUSET)

HØGSKOLEN I SØR-TRØNDELAG

1. ETG (NEDSKALERT) M=1:1000

5 m

250 m

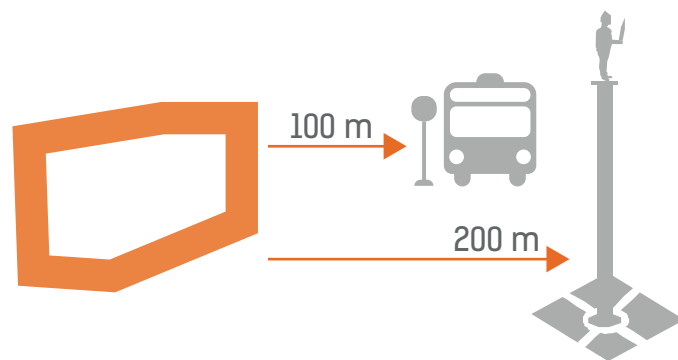
500 m

LOCATION, LOCATION, LOCATION

Tomta vi har jobbet med, er interessant og viktig på flere måter. For det første ligger den svært sentralt plassert i Midtbyen; i luftlinje er det omtrent 200 meter til Torget, og ca 100 meter til Prinsenkrysset, Midtbyens viktigste kollektivknutepunkt. På en vanlig dag går ca. 4500 mennesker på bussen ved en av holdeplassene i Prinsenkrysset (telling gjort av AtB, uke 3 2015). Følgelig kan man anta at rundt 9000 mennesker reiser til eller fra Prinsenkrysset hver eneste dag.

For det andre er denne delen av Midtbyen (også kalt Kalvskinnet) et område med flere av byens viktigste kultur- og utdanningsinstitusjoner: Trøndelag teater, Byscenen, NTNU Vitenskapsmuseet, Voksenopplæringen og HiSt, blant andre. Det er flere store byggeprosjekter på gang i området. Hist utvider "Campus Kalvskinnet" med flere nybygg og renovering av eksisterende bygningsmasse. I fremtiden kan så mange som 6000 studenter få sin studieplass på Kalvskinnet (HiSt og Voksenopplæringen).

Disse faktorene gjør etter vår mening Leüthenhaven til en svært spennende lokasjon for en ny kulturarena. Kulturkvartalet kan være med på å balansere sentrumsområdets tyngdepunkt, som i dag ligger i den østlige delen av Midtbyen, og bidra med synergieffekter i utviklingen som allerede foregår vest i Midtbyen og på Kalvskinnet.

1. ETG (NEDSKALERT) M=1:1000

5 m   250 m   500 m

LEÜTHENHAVEN

Før

Navnet "Leüthenhaven" stammer fra J. N. Leüthen, som startet gartneri og frøproduksjon i området på 1850-tallet. Kommunen kjøpte opp flere eiendommer i området tidlig på 1900-tallet, og fra 1955 var tomte rutebilstasjon før denne ble flyttet til Trondheim Sentralstasjon i 1996.

I dag

Siden da har Leüthenhaven fungert som parkeringsplass, med overflateparkering og parkeringshus i to kjelleretasjer. Disse arealene utgjør en viktig andel av parkeringskapasiteten i Midtbyen, men vil i fremtiden avlastes av et nytt parkeringsanlegg under Torget. Tomta er i dag regulert til et nytt kontorbygg for kommuneadministrasjon.

Flyfoto av Leüthenhaven i 1937, 1957 og 2014 (foto: finn.no /historiske kart)

DAGLIGVARE

BYSCENEN

REPLAGERIVITA

HANS HAGERUPS GATE

LEBOWSKJENS

BOLIGKVARTAL

TILBYGG TRØNDELAG TEATER

TRØNDELAG TEATER

NTNU VITENSKAPSMUSEET

ERLING SKAKKES GATE

HØGSKOLEN I SØR-TRØNDELAG
(SUKKERHUSET)

HØGSKOLEN I SØR-TRØNDELAG

1. ETG (NEDSKALERT) M=1:1000

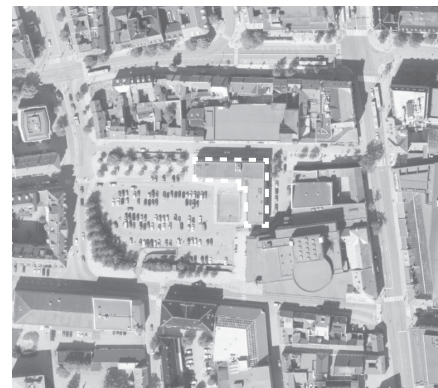

5 m   250 m   500 m

REPSLAGERVEITA

Repslagerveita er en viktig gangakse i byen, med et stort, uforløst potensiale. Med riktig tilrettelegging kan den bli en god kobling øst-vest i Midtbyen, via Torget, Trondheim Torg og vestover til Museums plass.

Terminalbygget til den tidligere rutebilstasjonen snevrer inn bredden i deler av gateløpet, og den arkitektoniske utformingen har sikret bygningen fast plass på listen over "Trondheims styggeste bygninger". I gjeldende reguleringsplan er bygget forutsatt revet, det samme gjelder i vår oppgave.

Vi foreslår en byggelinje som sørger for et jevnt gateløp med god bredde, som sikrer gode lys- og siktforhold og som muliggjør en relativt stor byggehøyde på sørsiden av gateløpet.

I vårt forslag knekkes retningen på veita i vest slik at man muliggjør en kontinuerlig akse fra Torget til Museums plass og derfra videre vestover over Kalvskinnnet til Ila.

Foto: Repslagerveita fra sør. Den eksisterende terminalbygningen langs venstre side av gateløpet.

1. ETG (NEDSKALERT) M=1:1000

5 m   250 m   500 m

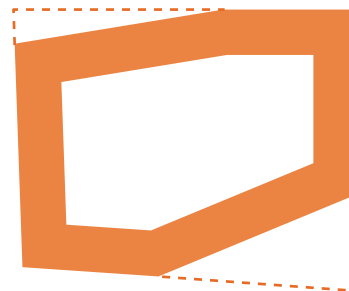
PLASSDANNELSE

Kulturkvartalet forholder seg til de eksisterende byggelinjene i området, med to unntak:

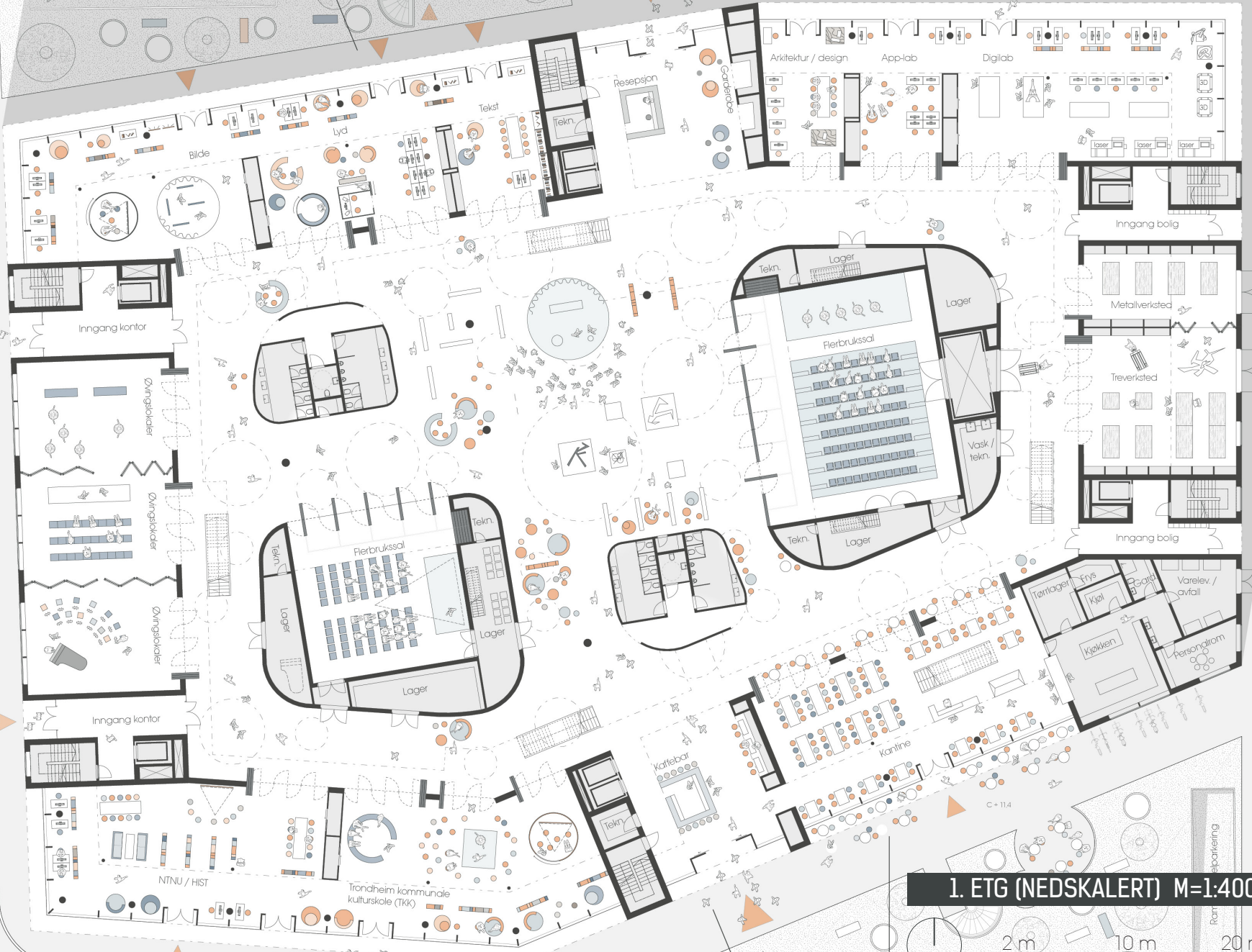
I den vestre enden av Repslagerveita knekkes bygningsvolumet sørover for å ta opp retningen i Hans Hagerups gate og for å lage en noe større avstand til trehusbebyggelsen i nord. Dette resulterer i en liten plassdannelse i Repslagerveitas vestende. Her er det plassert rampe og atkomst til en offentlig sykkelparkering med tilhørende gardeobeanlegg i U1.

I det sørøstre hjørnet av tomta knekkes bygningsvolumet for å lage et tydelig definert byrom mellom Sukkerhuset, Trøndelag Teater og Kulturkvartalet. Også her er det rampe og atkomst til underjordisk sykkelparkering og garderobeanlegg. Denne plassen fungerer som uteservering for cafeen og kantina i Kulturkvartalet og sikrer også sol og utsikt for personaloppholdsarealene i Trøndelag Teater.

Det er her den største andelen av høydeforskjellen nord-sør på tomta tas opp; deler av plassen er et skrått gulv som leder fra Erling Skakkens gate til gulvnivået i Kulturkvartalets første etasje. Denne høydeforskjellen er på ca 75 cm.

Rampe sykkelparkering

1. ETG (NEDSKALERT) M=1:400

2m 10m 20m

INNGANGER / AKTIVISERING

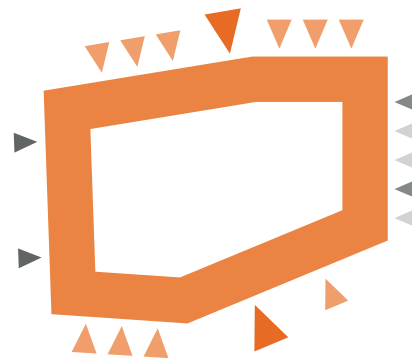
Tomta har i praksis hovedhenvendelse fra to retninger; nord og sør. Replagerveita og Erling Skakkes gate er viktige gangforbindelser øst- vest i området. Fra replagerveita er det relativt sett mange innganger til forskjellige funksjoner i bebyggelsen på nordsiden. Fra Erling skakkes gate er det ankomst til blant annet NTNU Vitenskapsmuseet og Hist / Campus Kalvskinnet i sør.

I øst er det serviceinnganger og varelevering til Trøndelag Teater, samt sekundærinnganger til bebyggelse ut mot Prinsens gate. I vest er det to innganger til boligkvartalet fra Smedbakken.

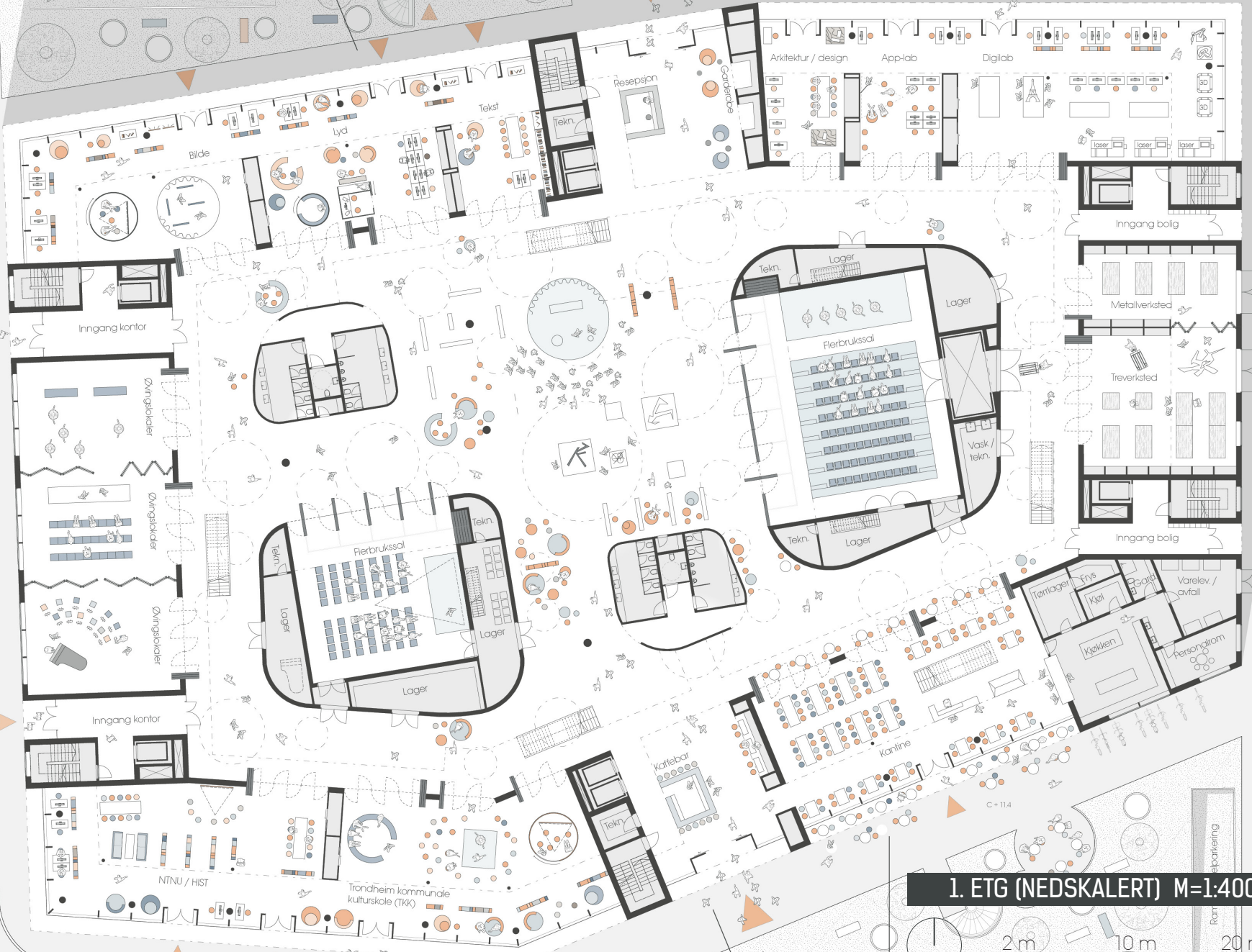
Kulturkvartalet spiller på denne logikken, med hovedhenvendelse mot nord og sør. Her er de mest åpne og publikumsrettede programmene plassert, med sine respektive innganger. Det er i tillegg én hovedinngang på hver side, tilknyttet kvartalets to hovedvertikaler. På nordsiden er denne i forbindelse med en vestibyle for hele bygningen, samt et utstillings- og myldreareal. På sørsiden er den i forbindelse med en café og kantine med tilhørende uteservering.

I øst er det varelevering og serviceinngang for kjøkkenet og verkstedene, samt oppganger for boligene. I vest er det to rene kontoroppganger.

Vi har jobbet med et konsept der fotgjengertrafikk til, fra og gjennom bygningen er viktig, og hierarkiet av ulike inngangssituasjoner er et resultat av dette.

Rampe sykkelparkering

1. ETG (NEDSKALERT) M=1:400

2m 10m 20m

CELLER

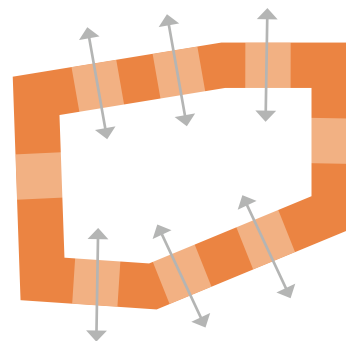
Kulturkvartalets 1. og 2. etasje er delt inn i forskjellige "celler" som omkranser et indre rom i bygningen. Disse cellene har hver sin inngang og har hvert sitt program innenfor kulturproduksjon. Romlig har disse en fellesnevner i en fri fasade i to etasjer, med en inntrukket messanin i 2. etasje. Unntaket er i vest mot Smedbakken, der fleksible øvingssaler har henvendelse inn mot det indre rommet.

Vi har foreslått et funksjonsprogram for de ulike cellene, men dette er fleksibelt og kan tilpasses endringer i byens og bygningens behov. Felles for de ulike programmene er at de har tilbud rettet både mot publikum / byens befolkning og leietakere i bygget. Vi har ikke gått i detalj på hva slags utstyr og ressurser som tilbys i de ulike cellene, men fokusert på romligheten og tilknytningen til den urbane konteksten og resten av bygningen.

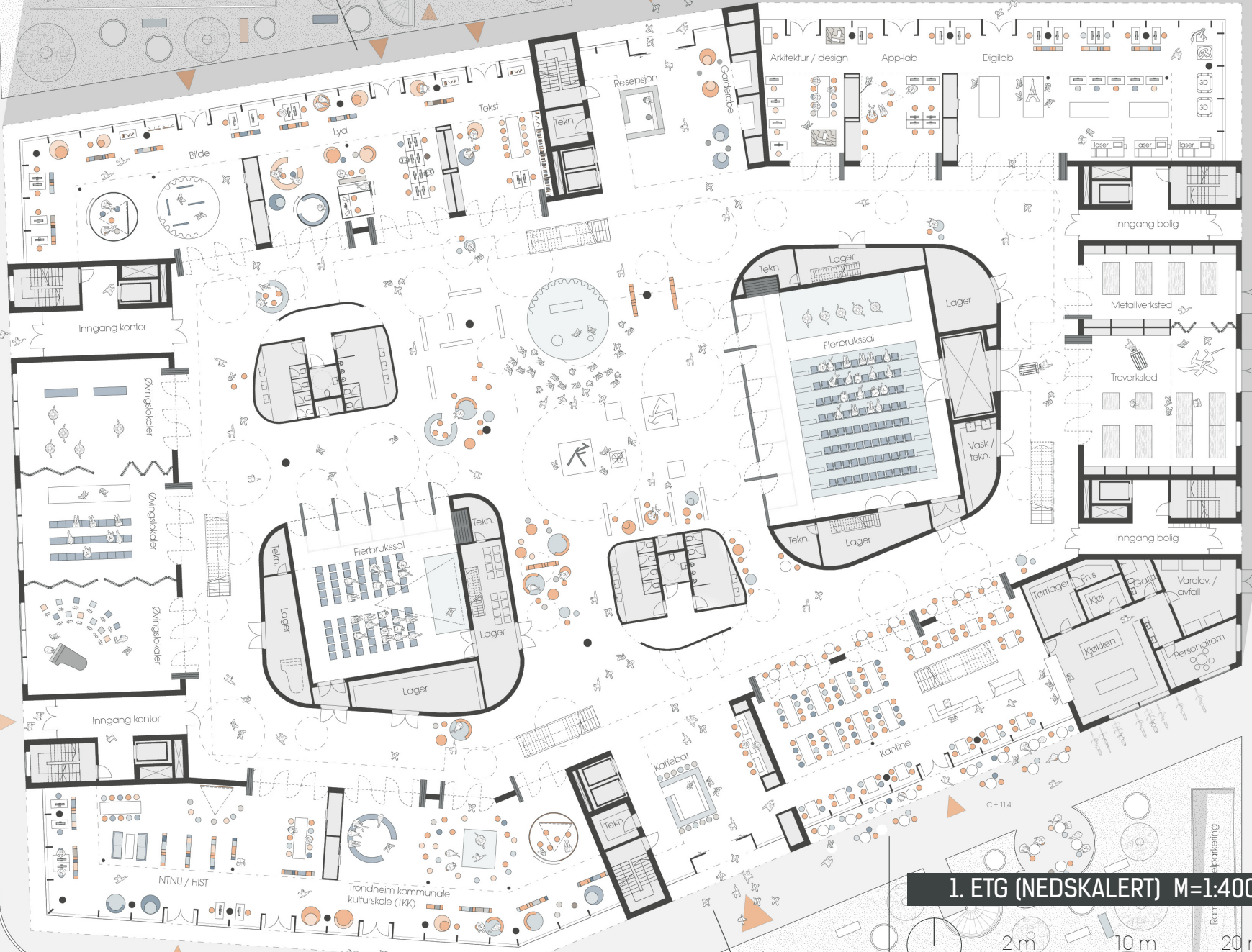
Alle cellene kan åpnes opp mot det indre rommet med pivotrende veggpaneler som kan flyttes langs et skinnesystem i tak og gulv.

På denne måten kan programmene fritt få utfolde seg inn i det indre rommet og ta del i ulike former av interaksjon og formidling i flerbruksalene eller myldrearealene.

Vertikal kommunikasjon mellom cellenes 1. og 2. etasje skjer via trapper i det indre rommet, alternativt via heis i hovedvertikalene.

Rampe sykkelparkering

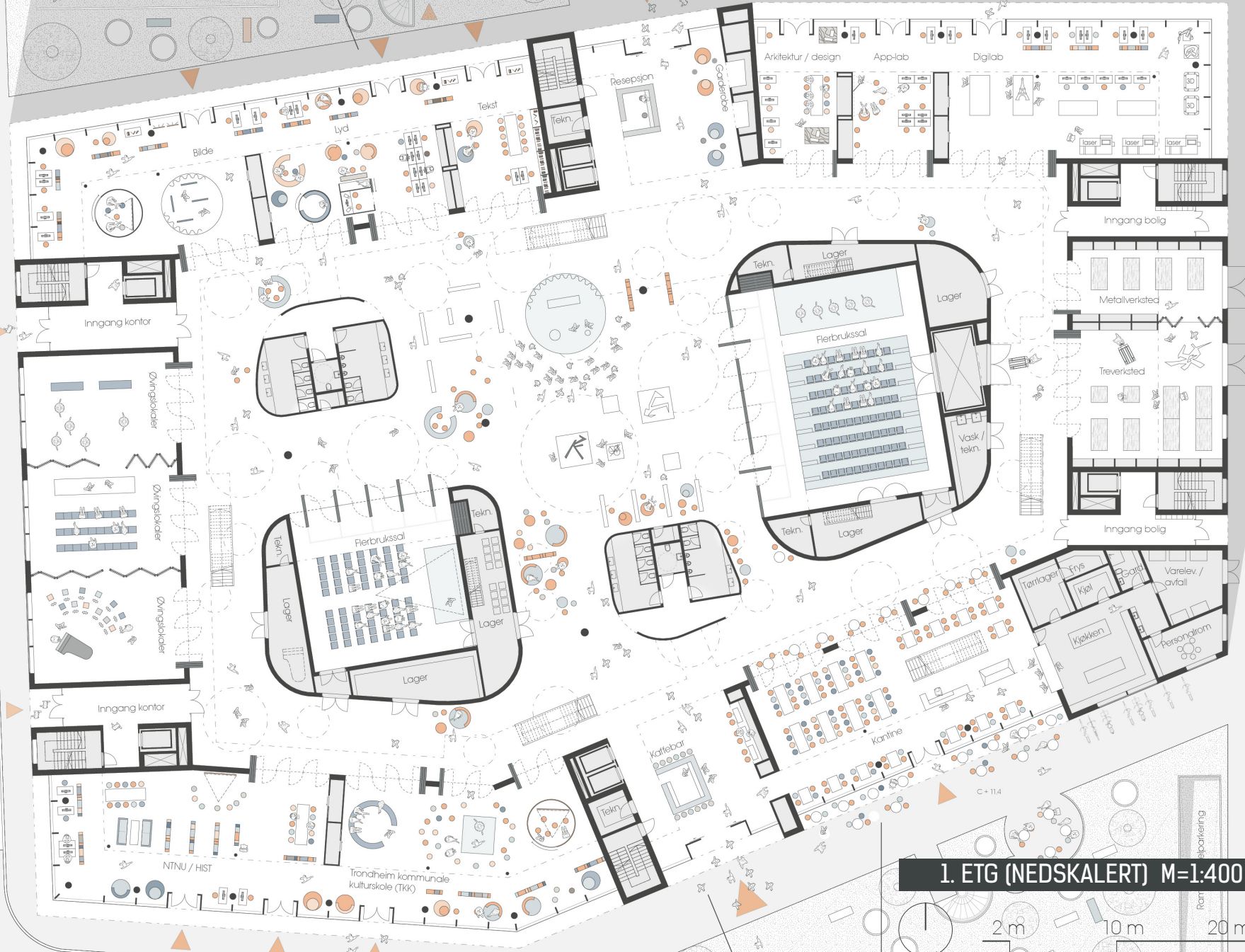

1. ETG (NEDSKALERT) M=1:400

2m 10m 20m

Rampe sykkelparkering

1. ETG (NEDSKALERT) M=1:400

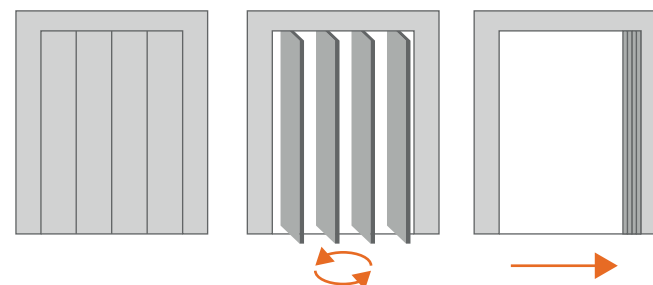
2m 10m 20m

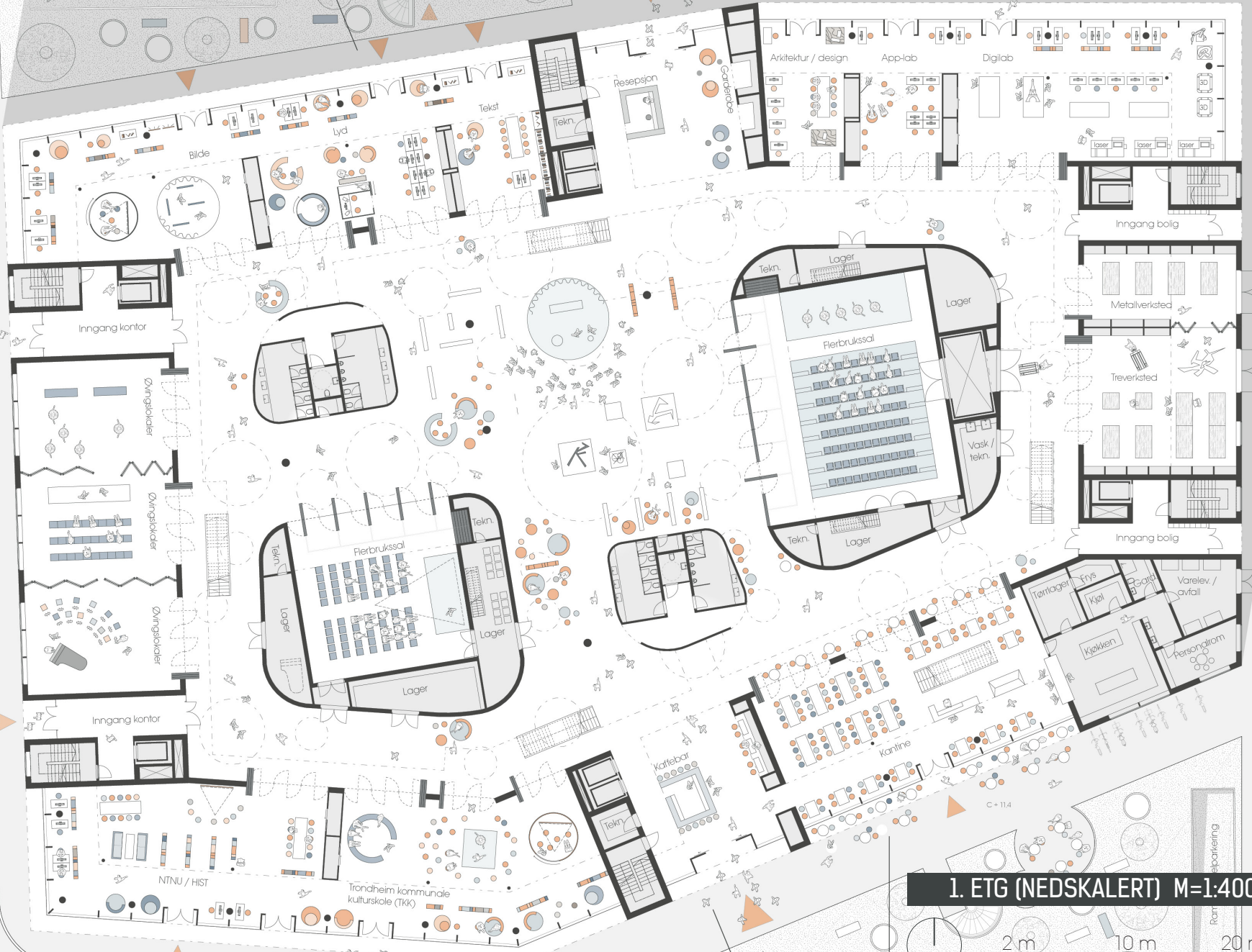
FLEKSIBILITET

I Kulturkvartalet har vi arbeidet med fleksibilitet på flere måter og på flere nivåer; fra den overordnede ideen om en tradisjonell kvartalsbygning som en robust og generell typologi, via fleksible kontorarealer og tilpasningsdyktige boliger, til mulighet for flere forskjellige romlige konstellasjoner i formidlingsarenaene og produksjonsarealene.

Det mest konkrete eksempelet er trolig systemet med pivoterende og flyttbare veggpaneler i 1. etasje: De ulike programmene i 1. etasje er adskilt fra sirkulasjonssonen og myldrearealet med en vegg av slike paneler. De kan roteres for å åpne veggen delvis, og kan i tillegg flyttes langs en skinne i gulv og tak for å åpne veggen fullstendig opp.

Rampe sykkelparkering

1. ETG (NEDSKALERT) M=1:400

2m 10m 20m

Ramp
sykkelparkering

FLERBRUKSSALER

I hovedrommet i 1. etasje er det to store flerbrukssaler, som i kombinasjon med et stort, fleksibelt myldreareal kan konfigureres på flere forskjellige måter. Disse kan brukes til konserter, forestillinger, møter, filmfremvisninger, forelesninger, utstillinger, events og mye mer.

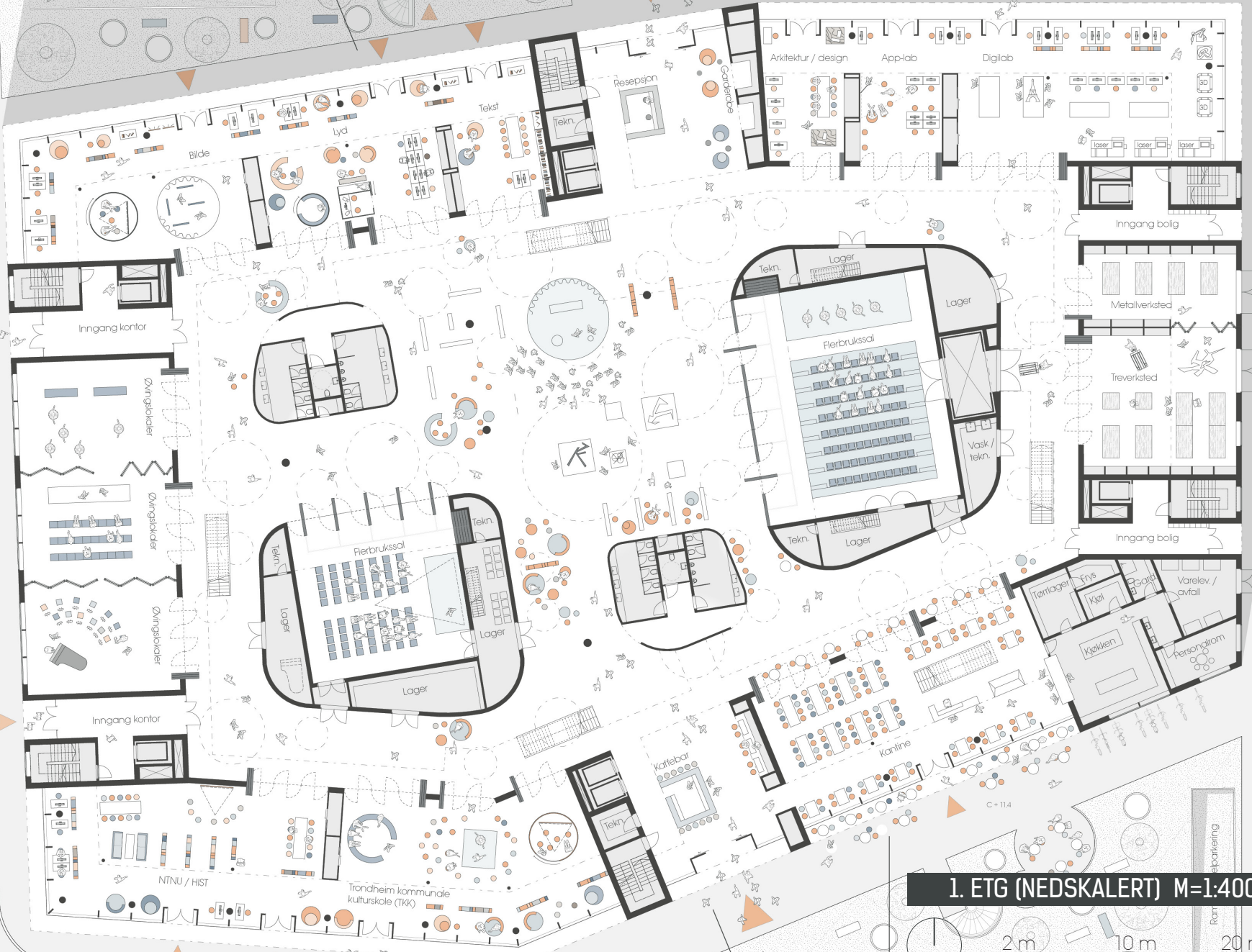
Begge salene har en fleksibel vegg ut mot myldrearealet, som kan åpnes eller lukkes helt eller delvis; følgelig kan de brukes til forskjellige aktiviteter med ulike plass- og rombehov. I lukket konfigurasjon kan salene brukes hver for seg samtidig, og myldrearealet kan også brukes samtidig til annen aktivitet.

I åpen konfigurasjon kan begge salene brukes i sammenheng med myldrearealet, eller de kan brukes som scener med publikum i myldrearealet.

I lukket konfigurasjon har den store og lille salen kapasitet på henholdsvis 300 og 180 personer sittende.

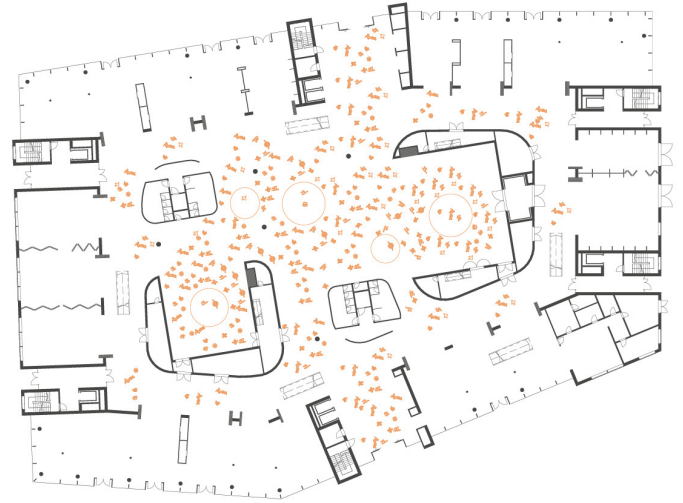
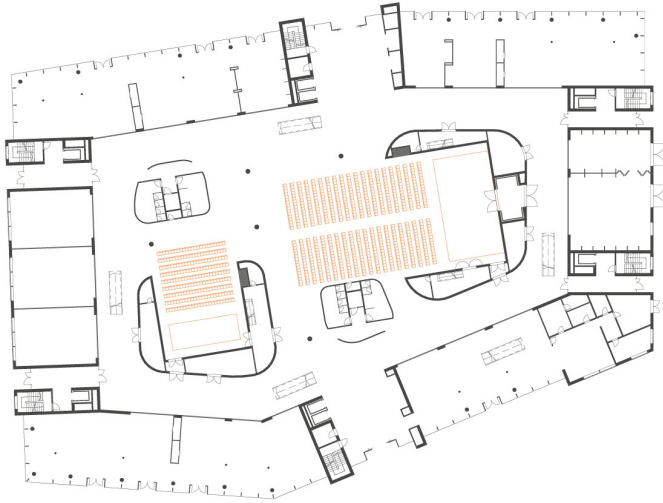
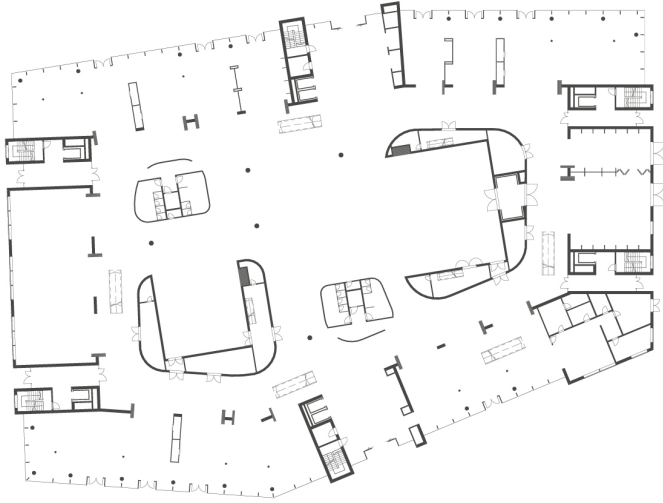
Ved et større arrangement der den store salen fungerer som sceneareal, er det en kapasitet på ca. 650 personer sittende i myldrearealet.

Rampe sykkelparkering

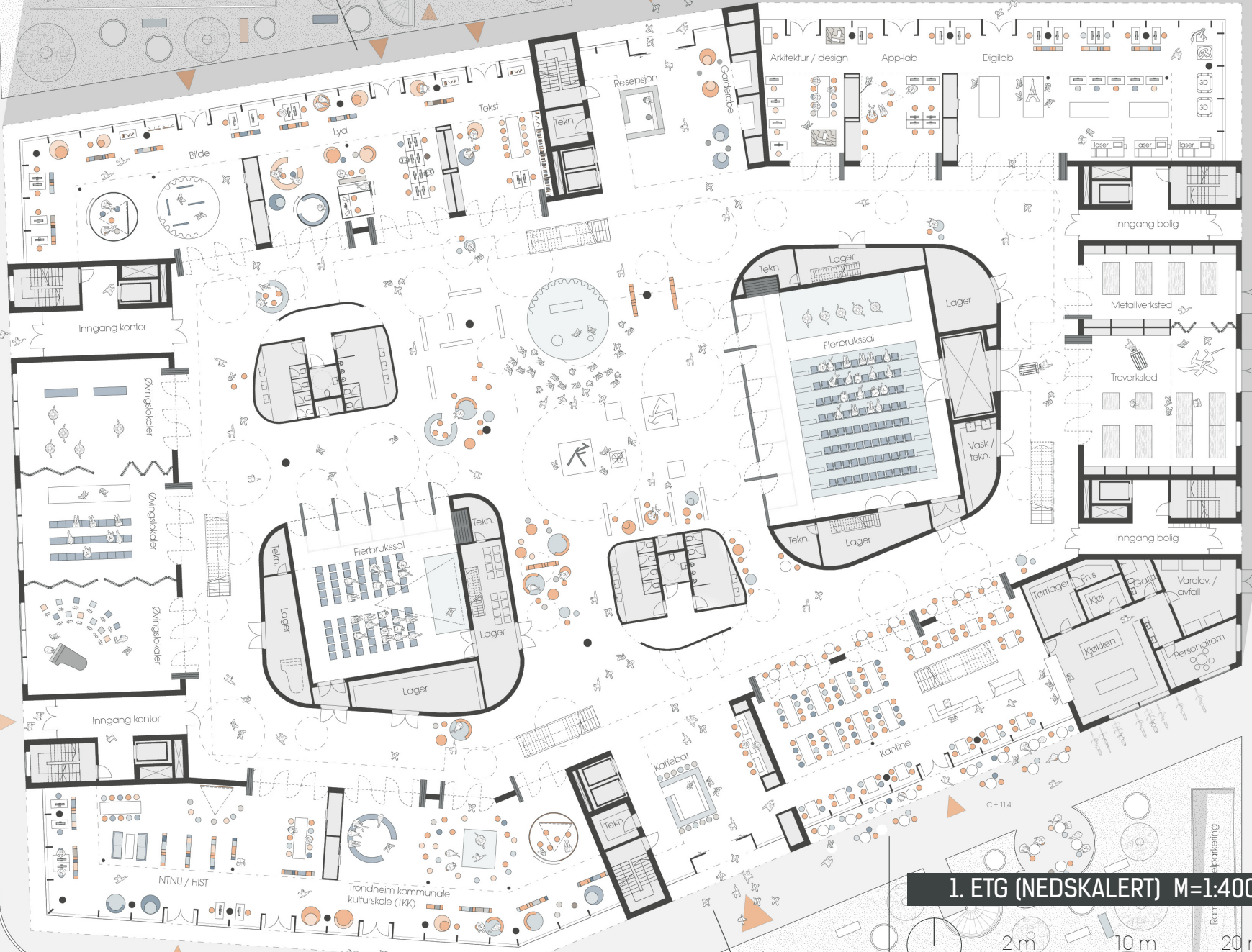

1. ETG (NEDSKALERT) M=1:400

2m 10m 20m

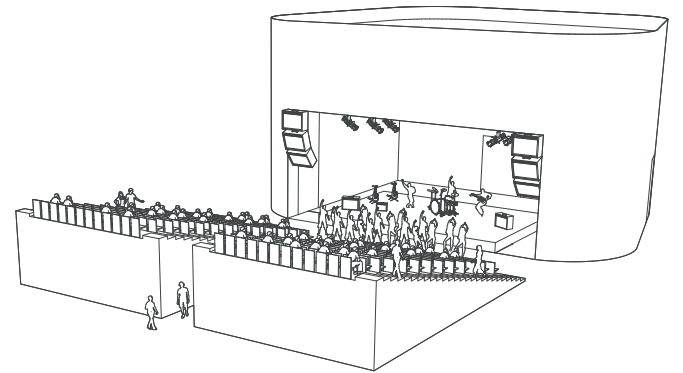
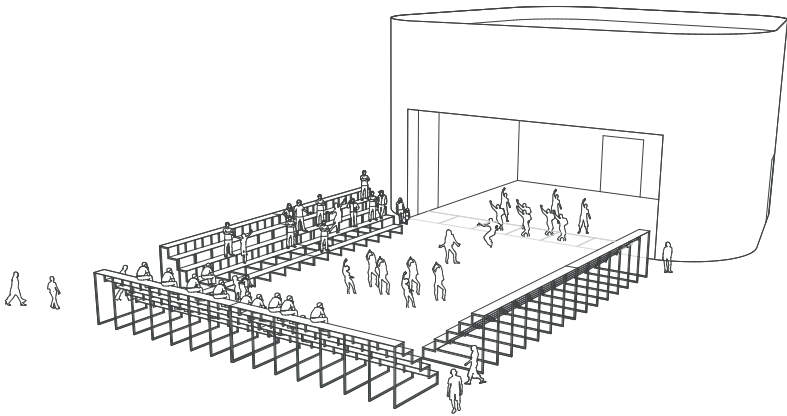
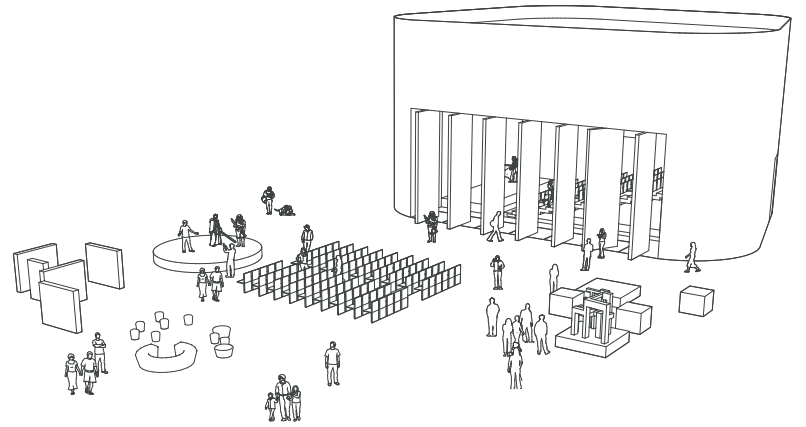
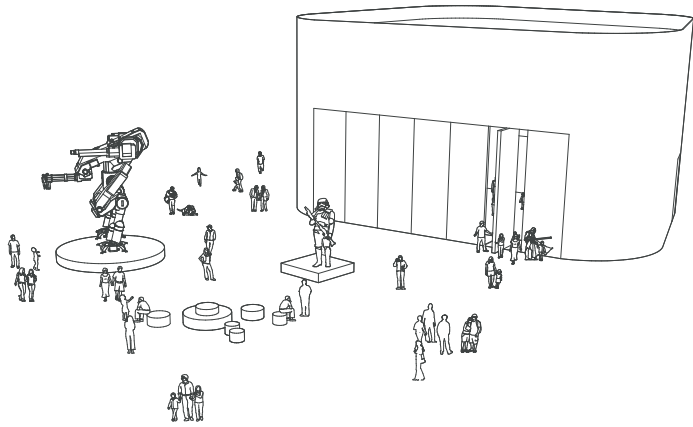

Rampe sykkelparkering

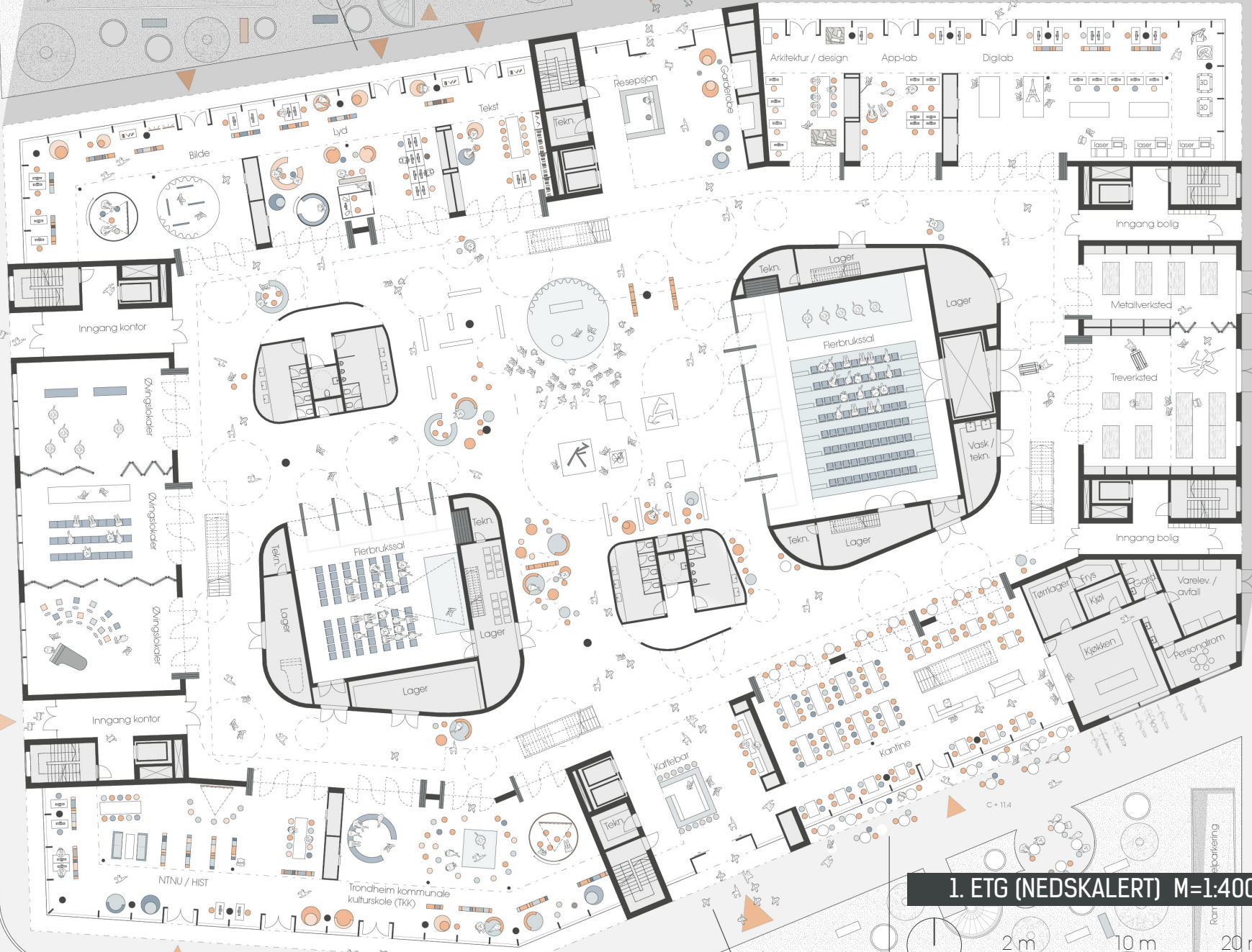

1. ETG (NEDSKALERT) M=1:400

2m 10m 20m

Rampe sykkelparkering

1. ETG (NEDSKALERT) M=1:400

2m 10m 20m

KONTORER OG BOLIGER

Kontorarealene er et felleskapssystem med en betydelig andel fellesarealer og funksjoner i 1., 2. og 3. etasje, og rene kontorarealer i 4. - 6. etasje. Leietakere i kontorarealene får tilgang til alle fellesfunksjonene og støttearealene i bygningen, som verksteder, forskjellige produksjonsarealer, felles kjøkken og oppholdsrom, kantine, sykkelparkering, garderober og så videre.

Potensielle leietakere er ulike små og store aktører i kultursektoren som har interesse i infrastrukturen og fellesskapet kvartalet kan tilby. Eksempler på slike er musikk-, foto- og filmbedrifter, festivalarrangører, arkitekter, designere, kunstnere, scenekunstbedrifter, kulturenheten i Trondheim kommune og Trondheim kommunale kulturskole, blant andre.

Kontoretasjene har en fast bredde på 11,6 meter innvendig. Planen har en forholdsvis enkel, men fleksibel logikk: én enkelt korridor snor seg gjennom etasjen, med møte- og arbeidsrom inn mot bakgården og åpne kontorarealer mot utsiden. Tette funksjoner som toaletter og service-/ tekniske arealer er plassert i

hjørnene eller i forbindelse med vertikalene. Systemet muliggjør å dele inn arealene på mange forskjellige måter, tilpasset forskjellige leietakere og behov.

I 3. og 4. etasje har man fra kontorene tilgang til et felles uterom i to nivåer.

I bygningens østre fløy er det boligarealer i 4., 5. og 6. etasje. Dybden på leilighetene er den samme som for kontorene, og de er utformet som større enheter som kan fungere som bofellesskap.

Som leietaker i boligene får man tilgang på de samme fellesfunksjonene som leietakere i kontorarealene. I tillegg er det egne arbeidsrom og atelierer i 3. etasje spesielt forbeholdt boligprogrammet. Boligene har også tilgang til felles uterom i bakgården, samt en privat takhage i 6. etasje.

SYKKELPARKERING

I bygningen er det integrert et sykkelparkeringstilbud i U1, med direkte atkomst fra byrommene på nord- og sørsiden av kvartalet. Det er i realiteten to separate parkeringsarealer, med hvert sitt tilhørende garderobeanlegg. Syklende har atkomst via rampe, og gående kan bruke en utendørs trapp eller trapp / heis i kvartalets hovedvertikaler. Parkeringsarealene har overlys fra sirkulære hull i bygulvet over.

Vi ser for oss sykkelparkeringen som et offentlig tilbud, der selve parkeringen er fritt tilgjengelig og garderobeanlegget har adgangskontroll for registrerte brukere. Sykkelparkeringen er på 900 m² og har kapasitet på omtrent 600 sykler med parkering i to høyder. Vi tror tilbudet vil være spesielt attraktivt for brukere av bygningen og de store institusjonene i området, men også for den syklende andelen av byens befolkning for øvrig.

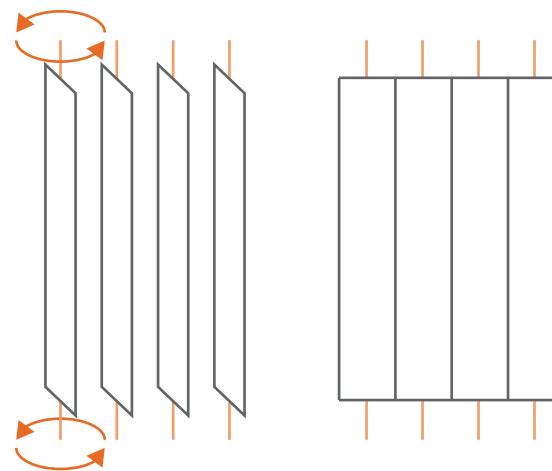
SYKKELPARKERING

GARDEROBER

DOBBELFASADE

Fra 3. - 6. etasje er et ytre fasadesjikt med pivoterende lameller i hvit gjennomskinnelig polykarbonat lagt utenpå bygningsvolumet. Resultatet er en dobbelfasade som fungerer som solavskjerming, som kan justeres lokalt av brukerne i bygningen. Fasaden vil oppleves dynamisk gjennom døgnet og året, fra helt lukket til helt åpent avhengig av klimatiske forhold og innvendig bruk.

Avhengig av posisjon, vil lamellene ha forskjellig grad av refleksjon og lysdiffusering.

MATERIALER

Fasadekledning:

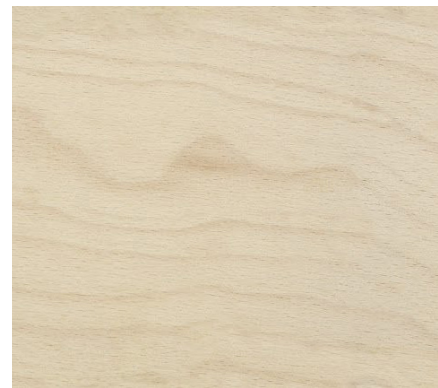
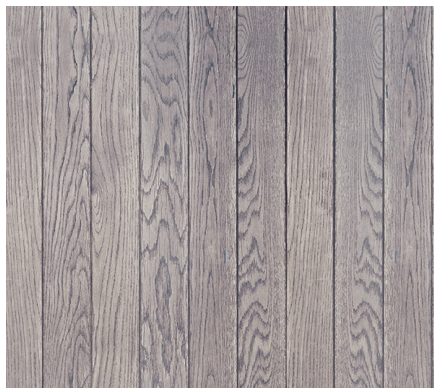
Varmebehandlet ask, lys gråbrun pigmentering.

Varmebehandlet ask (termoask) er et naturlig, svært holdbart og i praksis vedlikeholdsfritt materiale.

Kledningen vil patineres over tid, men blir ikke like grå som for eksempel Kebony.

Gulv:

I 1. og 2. etasje er gulvflatene i polert, hvitpigmentert betong. I de øvrige etasjene er det ulike gulvtyper avhengig av program og behov.

Materialer, fra venstre: polert hvitpigmentert betong, varmebehandlet ask og hvitpigmentert kryssfiner av ask.

Innvendige veggflater:

Innendørs er veggflatene kledd i 12 mm kvistfri,

hvitpigmentert kryssfiner av ask. I rom med støybelastning kan platene perforeres for å fungere som akustisk absorberende.

TEKNISK

Det er datagulv i alle etasjer, med tilluft og tekniske føringer. Avsug fra nedsenkede himlinger kun i deler av tverrsnittet muliggjør eksponerte betonghimlinger for termisk lagring over døgnet. I kontoretasjene er det akustiske absorbenter i paneler nedhengt fra taket.

Løsningen med tilluft i dekkene og avsug over arealene inn mot bakgården muliggjør vindusåpninger i full høyde i fasaden ut mot byen.

Alle yttervegger fra 3. etasje og oppover er prefabrikerte elementer som innfestes utenpå dekkeforkanten.

Takkonstruksjonen over det indre rommet er et grid av ståldragere med et plastøpt betongdekke. I konstruksjonen er det spart ut store sirkulære åpninger som sikrer overlys i vrirle- og sirkulasjonsarealene.

SKALA OG UTNYTTELSE

Kulturkvartalet er en stor bygning med et komplekst og sammensatt program. Med totalt 18.900 m² over bakken (BTA) er den totale utnyttelsen på ca 295 % (tomtearealet regnet innenfor de eksisterende bebyggelseslinjene i området).

tomtestørrelse
6400 m²

bebyggelse over bakken
18900 m²

totalt
30900 m²

utnyttelse (over bakken)
TU 295 %

FUNKSJONSPROGRAM / NETTOAREALER

1. og 2. etasje

Vestibyle / utstilling	125 m2
Café	100 m2
Bilde	340 m2
Lyd	190 m2
Tekst	110 m2
Arkitektur / design	100 m2
Digilab	300 m2
App-lab	110 m2
NTNU / HIST	315 m2
Trondheim komm. kulturskole (TKK)	320 m2
Trø- og metallverksted	190 m2
Atelierer	115 m2
Øvingsarealer og støttearealer	500 m2
Flerbrukssal 1	240 m2
Flerbrukssal 2	145 m2
Myldreareal / fleksibelt	1220 m2
Sirkulasjon	600 m2
Toaletter	150 m2
Kantine	500 m2
Kjøkken	140 m2
Teknisk / lager	540 m2

3. etasje: fellesfunksjoner

Møterom / prosjektrum	600 m2
Felles oppholdsrom	160 m2
Felles kjøkken	140 m2
Kontorplasser og støttearealer	1000 m2
Toaletter	120 m2
Teknisk	50 m2
Sirkulasjon (uterom)	800 m2 (650 m2)

4. - 6. etasje: kontorer og boliger

Kontorplasser og støttearealer	4600 m2
Toaletter	250 m2
Teknisk	120 m2
Bolig	1260 m2
Sirkulasjon (uterom)	1050 m2 (1850m2)

U1-U2: støttearealer

Sykkelparkering / garderober	1050 m2
Teknisk / lager / bodar	2670 m2
Parkeringsarealer	2700 m2

04

REFLEKSJONER

I RETROSPEKT

I vår oppgave har vi bevisst startet uten hverken funksjons- eller romprogram, arkitektonisk konsept eller typologi. Det vil si; vi visste at vi skulle tegne en kulturarena, og at det skulle være en bygning.

Til å begynne med jobbet vi utelukkende med å sette oss inn i hva som karakteriserer kulturlivet i byen, hvilke tilbud som finnes og hvilke behov som bør dekkes. Etter hvert ble det klart at det mangler tilrettelegging for både produksjon og formidling av kulturuttrykk, både i stor og liten skala. De profesjonelle ønsker seg nye samarbeidsplattformer og de kommunale tilbudene og aktørene i det som kalles det frivillige kulturlivet trenger større arealer med lavere brukerterskel. Byen har relativt sett mange scener for fremvisning av ulike typer kulturuttrykk. Mange av disse er imidlertid store, dyre å leie, og er således vanskelig å ta i bruk for mange av de mindre aktørene.

Basert på disse erfaringene har vi gradvis utviklet et funksjonsprogram. Etter hvert vokste det frem en idé om en ny kulturarena der både produksjon og formidling

av forskjellige kulturuttrykk får plass i en og samme bygning, med tilbud rettet mot både publikum, kommunal bruk og profesjonelle aktører.

Det arkitektoniske konseptet har også vært en lang diskusjon, og knytter seg nødvendigvis til både programmet og den urbane konteksten i både stor og liten skala. Vi testet forskjellige typologier, og jobbet frem en kvartalsform som forholder seg til det eksisterende bebyggelsesmønsteret. Etter hvert ble det tydelig at dette konseptet var et spennende utgangspunkt for en diskusjon om forholdet mellom bygningen, programmet og den stedlige konteksten.

I vår oppgave har vi altså utviklet funksjonsprogrammet og det arkitektoniske konseptet side om side. Dette, har vi erfart, er en metode med både fordeler og ulemper. Den største ulempen er i første omgang manglende friksjon; der man har enten program eller bygning å forholde seg til gir dette klare premisser for designprosessen, vi har nødvendigvis måttet generere alle premissene selv.

Denne ulempen er ironisk nok også den største fordel. Eftersom vi har måttet arbeide frem våre egne premisser for både arkitekturen og programmet har vi hatt stor frihet til å komme med vårt eget arkitektoniske svar på problemstillingen. Vi har laget en kulturarena vi ikke kjente til på forhånd, i en bygning vi garantert ikke hadde tegnet hvis vi hadde et konkret program da vi startet på oppgaven.

I forarbeidet og i forkant av dette semesteret så vi for oss å utvikle en slags strategi for et nettverk av nye kulturarenaer i Midtbyen. Samtidig ønsket vi å komme så langt som mulig i å utvikle et arkitektonisk konsept for en slik arena. I starten av semesteret ble det klart at vi var nødt til å velge: enten å satse fullt ut på strategi og et overordnet konsept, eller å gå i dybden på én konkret bygning i en gitt kontekst. Vi valgte det siste, av flere grunner.

For det første har vi hele tiden hatt mest lyst til å tegne en kompleks bygning, og at dette uansett skulle være hoveddelen av oppgaven. Vi innså også at

vi kunne diskutere og fordype oss i mange av de samme problemstillingene og temaene hvis vi droppet fokuset på en helhetlig strategi for Midtbyen. Selv om vi valgte en konkret tomt har vi uansett måttet diskutere programmet og bygningen opp mot resten av byen. I tillegg kunne vi med denne tilnærmingen i langt større grad utforske hva en kulturarena kan være, både i forhold til arkitektur og program.

I forarbeidet fokuserte vi også i stor grad på begrepet "urbane katalysatorer", som kort fortalt beskriver elementer som genererer liv og vekst i den urbane utviklingen. Poenget med å implementere dette begrepet i oppgaven hang i utgangspunktet sammen med tanken om et nettverk av forskjellige kulturarenaer rundt omkring i Midtbyen, der vi egentlig så for oss urbane intervensjoner knyttet til byens kulturliv. Da vi endret retning i oppgaven tonet vi ned fokuset på dette begrepet, men det spiller fortsatt en rolle både i problemstillingen og i vårt svar.

Da vi valgte Leüthenhaven var det av en rekke årsaker.

Det er den største "ledige" tomte i Midtbyen, og ligger i umiddelbar nærhet til det viktigste kollektivknutepunktet i sentrum; Prinsenkrysset. Den ligger på Kalvskinnet, et område som for tiden er i sterk utvikling med storstilt utbygging for blant annet Høgskolen i Sør-Trøndelag (HIST). Leüthenhaven er en tomt som har vært diskutert og utredet i det vide og det brede, i mange omganger, og det verserer forskjellige syn på hva den bør brukes til. I skrivende stund er tomte detaljregulert for et nytt kommunalt kontorbygg, der den opprinnelige intensjonen var å legge til rette for en viss andel kulturtilbud i programmet. I prosessen ble det planlagt et nytt kinosenter, men dette gikk i vasken på grunn av finansielle utfordringer for Trondheim Kino. Følgelig er det usikkert om, og i så fall på hvilke premisser, prosjektet blir gjennomført.

Samtidig er bortimot 50% av selve tomte regulert til "Grøntstruktur (park / torg)". Ønsket om en ny park har hele tiden vært en brannfakkell i diskusjonen om Leüthenhaven. Vi spør oss: hvorfor? Tomte er den desidert mest sentrale av "ledige tomter" i Midtbyen,

et par steinkast unna både Museums plass og Torget, og med et enormt potensiale for fortetting og tilbud til byens befolkning. Vi er fullstendig klar over at vårt forslag har en skala og tetthet som kan virke utfordrende i denne diskusjonen, men vi mener det er et interessant innlegg i debatten.

Vi melder oss altså på en diskusjon om urban kontekst og utvikling på Leüthenhaven spesielt og i Midtbyen generelt. Og det er her begrepet "urban katalysator" spiller en viktig rolle: Hva hvis man drar på skikkelig med en bygning som genererer mye aktivitet og liv i denne delen av Midtbyen? Hva kan det tilføre, og hva er utfordringene? Hva kan en bygning med et sammensatt program med kulturtilbud, arbeidsplasser og boliger tilføre til et viktig utviklingsområde i byen?

Gjennom oppgaven har vi gradvis fått større kunnskap om den lokale konteksten, om Midtbyen og om byens utvikling og kulturliv. Hadde vi hatt all denne kunnskapen da vi tok fatt på oppgaven hadde trolig resultatet sett andeledes ut. Men det er

jo hele poenget; at vi skal lære noe underveis også i diplomoppgaven.

Det er i det hele tatt mange diskusjoner vi har startet på, som vi ikke har rukket eller greid å avslutte. For eksempel prøvde vi i starten av oppgaven å få kontroll på hva begrepet "kultur" betyr i forbindelse med en ny kulturarena i en urban kontekst. Til slutt ble vi nødt til å begrense oss til et knippe spesifikke temaer innenfor kulturproduksjon; følgelig er det flere andre versjoner av programmet som kunne ha vært jobbet ut eller vist i det endelige svaret. Vår løsning på denne problemstillingen har vært å jobbe med et arkitektonisk konsept som er robust og fleksibelt nok til å kunne ta opp endringer i byens behov, bygningens behov og ikke mist endringer i hvordan vi definerer begrepet "kultur". Vi vet jo en del om hva Trondheims kulturliv består av i dag, men vi vet lite eller ingen ting om hva det innebærer i fremtiden.

Den absolutt største delen av oppgaven har handlet om konkrete arkitektoniske svar på problemstillingen.

I retrospekt ser vi at vi var for optimistiske i våre ambisjoner om å komme ned i en detaljert skala - vi så egentlig for oss å tegne bygningsdetaljer i 1:5. Vi har riktignok tegnet noen detaljer, men disse har ikke vært gjennomarbeidet nok til å vises, og har i hovedsak fungert som informasjon til løsninger som vises i mindre skala.

Vi har bare jobbet med denne oppgaven i ett semester, og skulle gjerne ha jobbet med den i minst ett semester til. Vi har lært mye om prosess og metode, om byen, kulturlivet og selvfølgelig om arkitektur. Den viktigste lærdommen vi har med oss fra oppgaven er trolig at en bygning av Kulturkvartalets størrelse i en urban kontekst utløser en tilnærmet endeløs strøm av ulike diskusjoner og problemstillinger, de fleste med høy kompleksitet. Det krever tid og innsats å kunne ta stilling til disse, og på ett semester har vi kommet et stykke på vei.

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

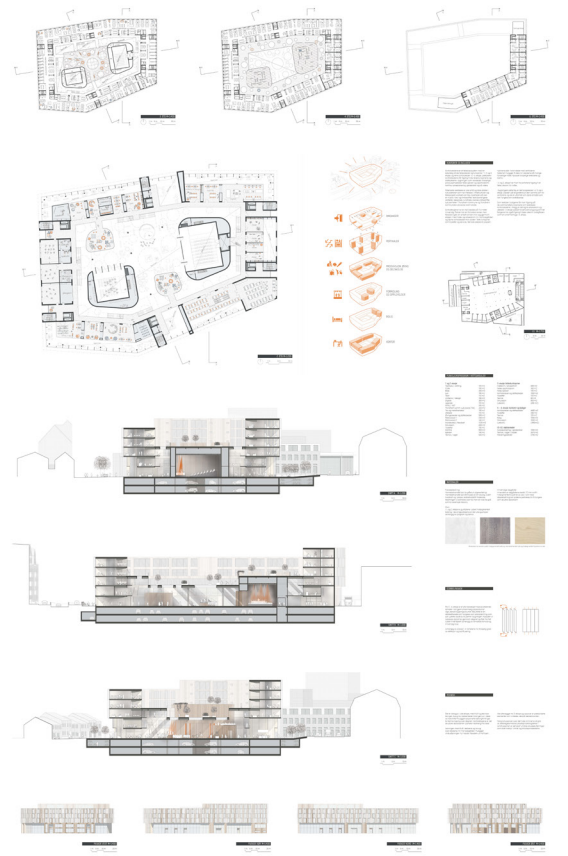
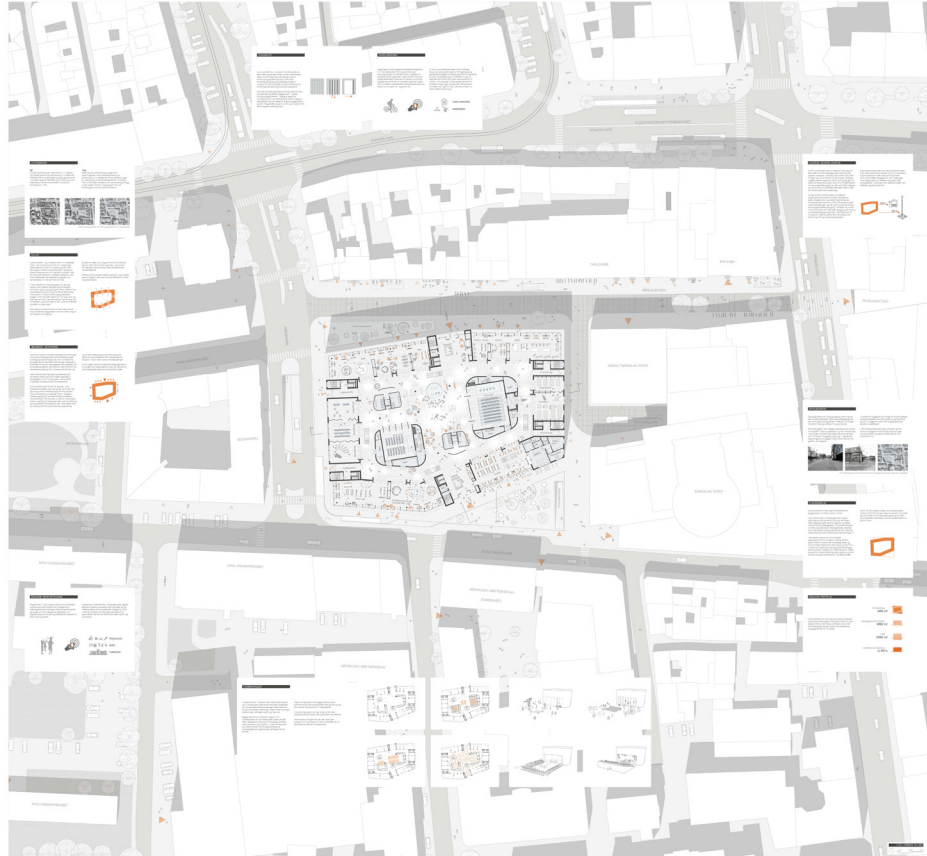
Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

Bygghuset

KULTURKVARTALET

Prosjektet slik det vises på utstilling

Erik Ege
erik89ege@hotmail.com

Eivind Fasting
fastingeivind@hotmail.com